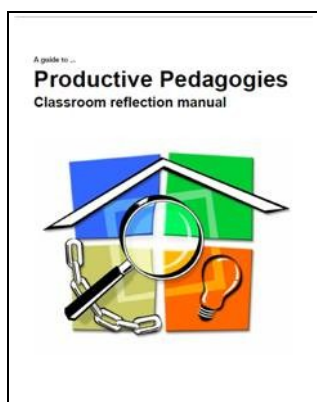

LEREN EN INSTRUCTIE & EFFECTIEF LEREN - OPBRENGSTGERICHT WERKEN

Leerlingen leren hoe zij lagere en hogere orde denkvaardigheden kunnen ontwikkelen vormt een van de belangrijke aspecten bij effectief leren en opbrengstgericht werken. Hieronder aanvullende informatie voor eerstegraadsdocenten gericht op de ontwikkeling van hogere orde (complexe) docentvaardigheden.

In Australië wordt gewerkt met de *productive pedagogies*: Voor het ontwikkelen van elk van deze (denk)vaardigheden zijn voorbeelden gegeven in de digitale gids. Deze is te downloaden via:

<https://musghillss.eq.edu.au/Supportandresources/Formsanddocuments/Documents/prodped.pdf>

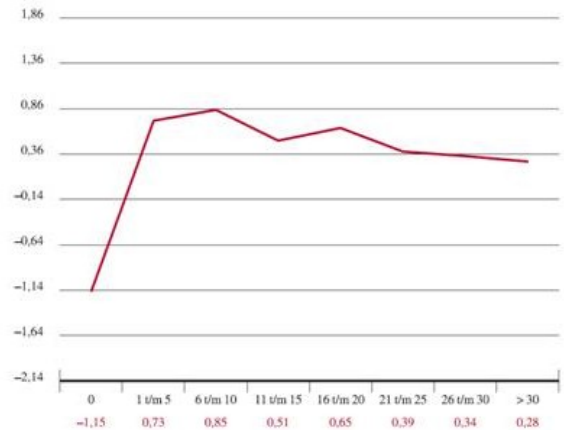
PRODUCTIVE PEDAGOGIES	ELEMENTS
INTELLECTUAL QUALITY	Higher-order thinking
	Deep knowledge
	Substantive conversation
	Deep Understanding
	Knowledge as problematic
	Metalanguage
CONNECTEDNESS	Knowledge integration
	Background knowledge
	Connectedness to the World
	Problem-based curriculum
SUPPORTIVE CLASSROOM ENVIRONMENT	Student direction
	Social Support
	Academic Engagement
	Explicit quality performance criteria
	Self-regulation
RECOGNITION OF DIFFERENCE	Cultural knowledges
	Inclusivity
	Narrative
	Group Identity
	Citizenship

Hogere orde (complexe) docentvaardigheden:

1. **Structure** flexible and innovative **learning experiences for individuals and groups.**
2. **Contribute to** language, literacy and numeracy **development.**
3. **Construct** intellectually challenging **learning experiences.**
4. **Construct** relevant **learning experiences that** connect with the world beyond school.
5. **Construct** inclusive and participatory **learning experiences.**
7. Assess and report **on student learning.**
8. **Support the** social development and participation **of young people.**
9. **Create** safe and supportive learning **environments.**
10. **Build** relationships with the wider community.
11. **Contribute to** professional teams.
12. **Commit to** professional practice.

Van de Grift, W.J.C.M. (2010). *Ontwikkeling in de beroepsvaardigheden van leraren*. Rede uitgesproken bij de officiële aanvaarding van het ambt van hoogleraar in de onderwijskunde bij de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen op dinsdag 23 maart 2010. In zijn rede sprak Van de Grift over de docentvaardigheden van docenten in PO en VO (internationaal). Van de Grift en Van der Wal (2010) ontwikkelden een observatie instrument, te vinden op pag. 16 (schema hieronder en zie ook volgende pagina). In het schema hieronder geldt dat het van 1 (eenvoudigere) naar 24 (complexere) docentvaardigheden gaat. De meerderheid van de docenten past de basisvaardigheden van nr 1 t/m 15 toe, nog geen 60% van de leraren in het VO slaagt erin hun lessen door een variatie aan werkvormen te intensiveren en hun leerlingen optimaal te betrekken bij de les (vanaf nr 16). Rede van Van de Grift is te downloaden via: <http://www.rug.nl/education/lerarenopleiding/onderwijs/observatie-van-de-grift.pdf>

Grafiek 3. Pedagogisch didactische vaardigheden bij verschillende aantallen beroepservaringjaren van leraren

Onderzoek van beroepsvaardigheden van leraren in Duitsland.

Tabel 1. Het observatie-instrument van Van de Grift en Van der Wal uit 2010

De leraar...	P-waarde	Log δ
24 vraagt leerlingen na te denken over oplossingsstrategieën	.50	2.07
23 moedigt kritisch denken van leerlingen aan	.50	2.06
22 stemt verwerking van leerstof af op verschillen tussen leerlingen	.53	1.87
21 stemt instructie af op verschillen tussen leerlingen	.56	1.65
20 biedt zwakke leerlingen extra leer- of instructietijd	.56	1.65
19 leert leerlingen hoe zij complexe problemen kunnen vereenvoudigen	.62	1.27
18 zorgt voor interactieve instructie- en werkvormen	.64	1.13
17 laat leerlingen hardop denken	.68	.82
16 hanteert werkvormen die leerlingen activeren	.71	.60
15 stimuleert het zelfvertrouwen van zwakke leerlingen	.71	.57
14 gebruikt de leertijd efficiënt	.80	-.16
13 geeft duidelijke uitleg van het gebruik van didactische hulpmiddelen en opdrachten	.82	-.31
12 gaat tijdens de instructie na of leerlingen de leerstof hebben begrepen	.82	-.33
11 geeft feedback aan de leerlingen	.84	-.49
10 betreft alle leerlingen bij de les	.84	-.53
9 bevordert dat leerlingen hun best doen	.86	-.72
8 zorgt voor een doelmatig klasmanagement	.86	-.75
7 geeft duidelijke uitleg van leerstof en opdrachten	.87	-.89
6 gaat tijdens de verwerking na of leerlingen de opdrachten op een juiste manier uitvoeren	.88	-1.04
5 zorgt voor wederzijds respect	.90	-1.32
4 ondersteunt het zelfvertrouwen van leerlingen	.90	-1.33
3 zorgt voor een ordelijk verloop van de les	.93	-1.82
2 zorgt voor een ontspannen sfeer	.93	-1.87
1 toont in gedrag en taalgebruik respect voor leerlingen	.94	-2.14

LESOBSERVATIEFORMULIER voor het evalueren van het pedagogisch didactisch handelen van leraren

Indicator: De leraar ...

PEDAGOGISCH

Veilig en stimulerend
leerklimaat

- 1toont in gedrag en taalgebruik respect voor leerlingen
- 2zorgt voor een ontspannen sfeer
- 3ondersteunt het zelfvertrouwen van leerlingen
- 4zorgt voor wederzijds respect

ORGANISATORISCH

Efficiënte lesorganisatie

- 5zorgt voor een ordelijk verloop van de les
- 6gaat tijdens de verwerking na of leerlingen de opdrachten op een juiste manier uitvoeren
- 7zorgt voor een doelmatig klassenmanagement
- 8gebruikt de leertijd efficiënt

VAKDIDACTISCH

INSTRUCTIE

Duidelijke en gestructureerde
instructie

- 9....geeft duidelijke uitleg van de leerstof
- 10...geeft feedback aan de leerlingen
- 11...betrekt alle leerlingen bij de les
- 12...gaat tijdens de instructie na of leerlingen de leerstof hebben begrepen
- 13...bevordert dat leerlingen hun best doen
- 14...geeft goed gestructureerd les
- 15...geeft duidelijke uitleg van het gebruik van didactische hulpmiddelen en opdrachten

VAKDIDACTISCH

ACTIVEREND LEREN

Intensieve en activerende les

- 16...hanteert werkvormen die leerlingen activeren
- 17...stimuleert het zelfvertrouwen van zwakke leerlingen
- 18...stimuleert leerlingen om over oplossingen na te denken
- 19...stelt vragen die leerlingen tot denken aanzetten
- 20...laat leerlingen hardop denken
- 21...zorgt voor interactieve instructie
- 22...verduidelijkt bij de aanvang van de les de lesdoelen

VAKDIDACTISCH

DIFFERENTIATIE

Afstemmen van instructie en
verwerking op verschillen

- 23...gaat na of de lesdoelen werden bereikt
- 24...biedt zwakke leerlingen extra leer- en instructietijd
- 25...stemt de instructie af op relevante verschillen tussen leerlingen
- 26...stemt de verwerking van de leerstof af op relevante verschillen tussen leerlingen

VAKDIDACTISCH

LEERSTRATEGIEËN

Leerstrategieën aanleren

- 27...leert leerlingen hoe zij complexe problemen kunnen vereenvoudigen
- 28...stimuleert het gebruik van controle activiteiten
- 29...leert leerlingen oplossingen te checken
- 30...bevordert het toepassen van het geleerde
- 31...moedigt kritisch denken van leerlingen aan
- 32...vraagt leerlingen na te denken over strategieën bij de aanpak

Indicator: De leerlingen ...

MOTIVATIE/INZET

Betrokkenheid van leerlingen

- 33...zijn betrokken bij de les
- 34...tonen zich geïnteresseerd
- 35...zijn actief op leren gericht

Observatie instrument - trainingsversie - Van de Grift & Van der Wal (2010)